

Verba volant scripta manent

Księga jubileuszowa dedykowana
Profesor Bogusławie Gneli

Verba volant scripta manent

Księga jubileuszowa dedykowana
Profesor Bogusławie Gneli

Redakcja naukowa
Aneta Kaźmierczyk
Kinga Michałowska
Monika Szaraniec

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

 Wolters Kluwer

WARSZAWA 2023

*Z ogromną wdzięcznością za wszystko
przyjaciele, współpracownicy i uczniowie*

Szczególne podziękowania dla:

- Izby Notarialnej w Krakowie
- Krajowej Izby Doradców Podatkowych
- Krakowskiej Izby Adwokackiej
- Polskiej Izby Ubezpieczeń
- Wodociągów Miasta Krakowa S.A.

SPIS TREŚCI

LIST GRATULACYJNY JM REKTORA UNIwersYTETU EKONOMICZNEGO W KRAKOWIE DR. HAB. STANISŁAWA MAZURA, PROF. UEK	19
LIST GRATULACYJNY ANDRZEJA ŁADZIŃSKIEGO	21
LIST GRATULACYJNY ALEKSANDRA GUTA	23
SYLWETKA JUBILATKI	25
WYKAZ OSIĄGNIĘĆ W PRACY NAUKOWO-BADAWCZEJ PANI PROF. DR HAB. BOGUSŁAWY GNELI	31
<i>Odpowiedzialność organizatora turystyki za dostawców usług turystycznych</i> Dorota Ambrożuk-Wesołowska	53
<i>Ochrona konsumenta na rynku nieruchomości</i> Ewelina Badura	62
<i>Uwag parę na temat zawarcia małżeństwa przez cudzoziemca</i> Katarzyna Bagan-Kurluta	71
<i>Delikt świadomego skorzystania z wyrządzonej drugiemu szkody</i> Ewa Bagińska	78
<i>Dopuszczalność sporządzania uchwał w przedmiocie udzielenia wójtowi wotum zaufania</i> Kazimierz Bandarzewski	87
<i>Spory o (prawo) prywatne i (prawo) publiczne okiem historyka</i> Iwona Barwicka-Tylek	97
<i>Uwagi o treści i zakresie pojęcia sankcji podatkowoprawnych</i> Bogumił Brzeziński	106

<i>Wybrane aspekty dochodzenia roszczeń majątkowych wynikających z rozporządzeń nr 261/2004 oraz nr 2111/2005 w znowelizowanym Prawie lotniczym</i> Błażej Bugajski	116
<i>Zaufanie jako wartość w procesie tworzenia prawa w gminie</i> Monika Chlipała	125
<i>Zastosowanie notyfikacji konsularnej w przypadku pozbawienia wolności szpiega – zarys problematyki</i> Paweł Czubik	136
<i>Pomiędzy sankcją a podatkiem – refleksje o koncepcji odpowiedzialności administracyjnej</i> Dorota Dąbek, Paweł Dąbek	146
<i>Uwagi na temat relacji prawa ochrony pasażera w Unii Europejskiej do prawa konsumenckiego</i> Daniel Dąbrowski	156
<i>Nieuczciwe praktyki rynkowe w świetle regulacji sektorowych</i> Tomasz Długosz	165
<i>Zawodowy charakter umowy jako kryterium stosowania przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych do indywidualnego przedsiębiorcy</i> Zbigniew Długosz	175
<i>Konstytucyjna zasada ochrony konsumentów, użytkowników i najemców oraz jej wpływ na prawo prywatne</i> Adam Doliwa	185
<i>Czy należy uregulować umowę o korzystanie z nieruchomości w zakresie lądowych elektrowni wiatrowych?</i> Marcin Drewek	201
<i>Osoba prowadząca cudze sprawy bez zlecenia jako podmiot przestępstwa nadużycia zaufania</i> Jacek Duda	209
<i>Strona słabsza na rynku finansowym – ochrona materialnoprawna i reklamacyjna, perspektywy rozwoju</i> Paweł Dyrduł	218
<i>Forma dla celów dowodowych (ad probationem) w europejskiej perspektywie historycznej</i> Andrzej Dziadzio	227

<i>Odmowa uznania i wykonalności orzeczeń zagranicznych w Polsce w sprawach konsumenckich w świetle rozporządzenia Bruksela I bis</i> Edyta Figura-Góralczyk	245
<i>Z zagadnień kwalifikacji charakteru prawnego kryteriów oceny prac konkursowych</i> Wojciech Fill	254
<i>Prawo podatnika do prywatności – kilka uwag na tle standardu unijnego</i> Agnieszka Franczak	262
<i>Factoring w pracach Międzynarodowego Instytutu Unifikacji Prawa Prywatnego UNIDROIT</i> Bernadetta Fuchs	274
<i>Przysposobienie całkowite w prawie polskim przez osobę niepozostającą w związku małżeńskim</i> Janusz Gajda	284
<i>Pozycja prawna ubezpieczonego w dochodzeniu roszczeń z umowy ubezpieczenia grupowego. Uwagi na tle najnowszego orzecznictwa</i> Magdalena Habdas, Mariusz Fras	293
<i>O właściwe rozumienie pojęć prawdy obiektywnej, materialnej i formalnej w postępowaniu cywilnym</i> Andrzej Grzegorz Harla	307
<i>Nowelizacja przepisu art. 388 Kodeksu cywilnego – analiza krytyczna</i> Piotr Horosz	318
<i>Ochrona strony słabszej umowy</i> Monika Jagielska	328
<i>Zdolność połączeniowa i podziałowa polskich spółek w kontekście regulacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/2121</i> Jędrzej Jerzmanowski	337
<i>Zmiana orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie jurysdykcji międzynarodowej instytucji publicznej dochodzącej roszczeń regresowych od dłużnika alimentacyjnego</i> Anna Juryk	348
<i>Uwagi w sprawie „arbitralnego” zniesienia odrębnej własności lokalu obciążonego hipoteką</i> Tomasz Justyński	357

<i>Prawo dziecka do postadopcyjnego kontaktu z rodziną naturalną w prawie obcym</i> Ewa Kabza	366
<i>Cena wynikowa w umowie sprzedaży (art. 540 k.c.) na tle rodzajów cen w obrocie gospodarczym</i> Wojciech Jan Katner	375
<i>Rozszerzenie granic nieruchomości wspólnej właścicieli lokali niespełniającej wymogów działki budowlanej</i> Aneta Kaźmierczyk	393
<i>„Nowy wspaniały świat (delegowania pracowników)?”, czyli o zasadności (niektórych) zmian w delegowaniu pracowników w Unii Europejskiej słów kilka</i> Marcin Kielbasa	402
<i>Żądanie od gminy wykupienia własności nieruchomości lub jej części w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą</i> Elżbieta Kłat-Górska	413
<i>Konwencja ONZ z 1980 r. o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów a regulacja konsumenta w Kodeksie cywilnym</i> Wojciech J. Kocot	424
<i>Przedsiębiorstwo – podmiot czy przedmiot</i> Elżbieta Kocowska-Siekierka, Tadeusz Kocowski	439
<i>Wątpliwości wokół zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę osoby prawnej związanej z naruszeniem jej dobrego imienia</i> Piotr Konik	450
<i>Reklama a inne praktyki marketingowe – konsekwencje niekonsekwencji ustawowych</i> Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak	459
<i>O dopuszczalności zrzeczenia się prawa użytkowania wieczystego – głos w dyskusji</i> Mateusz Królikowski	474
<i>„Konsumenckie” postępowanie upadłościowe jako przykład prawnej ochrony konsumentów</i> Joanna Kruczałak-Jankowska	483
<i>Ochrona przyszłych wierzycieli (art. 530 k.c.)</i> Paweł Księżak	493

<i>Ochrona konsumenta przed niezamówionym świadczeniem w ustawie o prawach konsumenta</i> Piotr Kukuryk	503
<i>Przewodniczący zgromadzenia właścicielskiego spółki kapitałowej – funkcja, kompetencje i odpowiedzialność</i> Krzysztof Kułak	513
<i>Zaliczenie wierzytelności na poczet ceny nabycia nieruchomości w egzekucji sądowej</i> Ireneusz Kunicki	523
<i>Małżeńska wspólność majątkowa a uczestnictwo małżonków w spółce kapitałowej</i> Zbigniew Kuniewicz, Katarzyna Malinowska-Woźniak	532
<i>Ochrona osób starszych i niepełnosprawnych a kryteria wyboru pacjentów do terapii w czasie pandemii COVID-19</i> Krzysztof Kurosz	543
<i>Przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody wynikłej z utraty lub uszkodzenia rzeczy wniesionej do hotelu lub podobnego zakładu</i> Joanna Kuźmicka-Sulikowska	552
<i>Lokowanie produktu w audycjach telewizyjnych w świetle ustawy o radiofonii i telewizji</i> Agnieszka Kwiecień-Madej	562
<i>Zakres podmiotowy specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa</i> Paulina Ledwoń, Sandra Murdzek	570
<i>Prawna ochrona twórcy-konsumenta</i> Ewa Lewandowska	579
<i>Verbum et scriptum w Rzeczypospolitej Obojga Narodów</i> Izabela Lewandowska-Malec	589
<i>O zdolności aportowej posiadania jako wkładu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością</i> Paweł Lewandowski	597
<i>Charakter prawny umowy przeniesienia udziału w osobowej spółce handlowej</i> Jan Lic	606

<i>Nowy krajowy reżim opodatkowania dywidend wypłacanych spółkom kapitałowym jako alternatywa dla dotychczasowych uregulowań</i> Hanna Litwińczuk	615
<i>Unikanie podwójnego opodatkowania dywidend otrzymywanych z zagranicy i wypłacanych za granicę przez polskich rezydentów</i> Jolanta Loranc-Borkowska	625
<i>Powołanie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej według nowego Prawa zamówień publicznych</i> Maciej Lubiszewski	635
<i>Komercyjne testy DNA jako sposób identyfikacji rodziców genetycznych dzieci porzuconych – perspektywa polska</i> Rafał Łukasiewicz	644
<i>Prosta spółka akcyjna jako innowacyjne rozwiązanie wspierające rozwój branży fintech w Polsce</i> Karol Magoń	654
<i>Prawa autorskie jako wkład do spółki prawa handlowego</i> Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Joanna Pawlikowska, Renata Tanajewska, Paweł Czaplicki	666
<i>Zasada jawności w postępowaniu nieprocesowym – zagadnienia wybrane</i> Małgorzata Malczyk	675
<i>Prawo prywatne międzynarodowe jako impuls do zmian w sposobie funkcjonowania i regulacji współczesnych rynków finansowych</i> Michał Mariański	685
<i>Formy czynności prawnych w obrocie elektronicznym a zasady neutralności, równoważności i niedyskryminacji</i> Magdalena Marucha-Jaworska	694
<i>Wpływ mediacji na bieg przedawnienia w świetle nowelizacji z dnia 2.12.2021 r. – zagadnienia wybrane</i> Aneta Mendrek	703
<i>Ochrona rodziny wielopokoleniowej w kontekście dyrektywy work-life balance – zagadnienia wybrane</i> Kinga Michałowska	712
<i>Wykorzystanie wizerunku znanej żyjącej osoby fizycznej w grze komputerowej – zasygnalizowanie problemu</i> Małgorzata Modrzejewska	721

<i>Granice swobody ustalania wynagrodzeń członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością</i> Piotr Modrzejewski	732
<i>Kwestia wymagania międzynarodowego charakteru sytuacji dla stosowania norm jurysdykcyjnych i kolizyjnych</i> Piotr Mostowik	740
<i>Gwarancja jako instytucja wspomagająca ustawową ochronę konsumenta</i> Teresa Mróz	750
<i>Przejrzystość warunków umownych i praktyk handlowych a ochrona konsumentów w gospodarce cyfrowej</i> Monika Namysłowska, Agnieszka Jabłonowska	765
<i>Zakres zastosowania prawa Unii Europejskiej ratione materiae</i> Monika Niedźwiedź	778
<i>Czasowe granice konkretyzacji powinności podatkowej w konstytutywnym akcie administracyjnym</i> Adam Nita	790
<i>Wykonywanie w czasie trwania postępowania upadłościowego lub postępowania restrukturyzacyjnego uprawnień związanych z uczestnictwem w organizacjach</i> Artur Nowacki	801
<i>(R)ewolucja prawa do autorstwa. Uwagi o przyszłości prawa autorskiego w erze cyborgów i sztucznej inteligencji</i> Aleksandra Nowak-Gruca	810
<i>Czy zasada związania sądu polubownego wydanym przez niego wyrokiem arbitrażowym jest elementem procesowego porządku publicznego Rzeczypospolitej Polskiej?</i> Andrzej Ołaś	818
<i>O przyczynianiu się małżonka do powstania majątku wspólnego (art. 43 k.r.o.)</i> Adam Olejniczak	831
<i>Wybrane problemy prawa UE w zakresie sztucznej inteligencji</i> Jan Olszewski	840
<i>Związki prawa cywilnego procesowego z materialnym na przykładzie powództw i orzeczeń typu hybrydowego – zagadnienia wybrane</i> Piotr Osowy	849

<i>Odpowiedzialność majątkiem wspólnym za zobowiązania podatkowe powstałe przed ustanowieniem wspólności majątkowej (art. 29 o.p.)</i> Paulina Pałach	858
<i>Hiszpańskie źródła prawa cywilnego w perspektywie historyczno-porównawczej</i> Władysław Pęksa	867
<i>Rozporządzanie ogółem praw i obowiązków współnika spółki osobowej</i> Piotr Pinior	873
<i>Koncepcja normy jako relacji w strukturze dwuelementowej</i> Oskar Pogorzelski	881
<i>Dopuszczalność wypłaty zaliczki na poczet dywidendy w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przekształconej z jednoosobowej działalności gospodarczej</i> Wojciech Popiołek	890
<i>Skutki prawne udzielenia oraz braku udzielenia absolutorium w spółkach handlowych</i> Karol Ryszkowski	906
<i>Upowszechnienie obrotu bezgotówkowego czy uszczelnienie systemu podatkowego? Zarys problematyki na tle zmian wynikających z Polskiego Ładu</i> Marta Sagan-Martko	916
<i>Zaplata okupu jako przedmiot ubezpieczenia cyber</i> Paweł Sikora	924
<i>O zasadzie niezmienności składu orzekającego w świetle art. 6 ust. 2 nowelizacji z 28.05.2021 r. uwag kilka</i> Magdalena Skibińska	933
<i>Uwagi na temat konsumenckiego traktowania przedsiębiorców w Kodeksie cywilnym</i> Bogusław Sołtys	942
<i>Kilka uwag na temat ochrony (nie tylko) konsumenta jako użytkownika oprogramowania komputerowego</i> Robert Stefanicki	956
<i>Nabycie weksla od nieuprawnionego</i> Bartosz Stelmach	967
<i>Problem dodatkowych ubezpieczeń emerytalnych rolników indywidualnych</i> Wanda Sułkowska	976

<i>Egzekucyjna sprzedaż w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w przypadku klauzul winkulacyjnych w umowie spółki – zagadnienia wybrane</i> Joanna Szachta	986
<i>Profilowanie klienta przy wykorzystaniu sztucznej inteligencji przez zakłady ubezpieczeń. Przyczynek do dyskusji</i> Monika Szaraniec	994
<i>Ewolucja formy czynności prawnych w świetle zmian prawa i orzecznictwa</i> Krzysztof Szuma	1002
<i>Problem ważności zapisu na sąd polubowny w sporze z udziałem konsumenta</i> Andrzej Szumański	1011
<i>Cywilnoprawne i administracyjne formy dostępu telekomunikacyjnego do nieruchomości lokalowej</i> Iwona Szymczak	1022
<i>Kilka uwag na temat wyłączenia komornika sądowego</i> Jarosław Świeczkowski	1031
<i>Znaczenie art. 75 szwajcarskiego Kodeksu cywilnego dla polskiego prawa o stowarzyszeniach</i> Andrzej Wach, Karol Wach	1038
<i>Kryteria ustalenia przewoźników ostatecznie odpowiedzialnych za szkody w przesyłce w przypadku przewozów wykonywanych przez kolejnych przewoźników</i> Krzysztof Wesołowski	1049
<i>Zagrożenia demokracji liberalnej – aspekt psychologiczny i kulturowy</i> Piotr Wiatrowski	1058
<i>Analiza uprawnień pracodawcy do utworu, w oparciu o art. 74 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych</i> Bartłomiej Wikłański	1068
<i>Umowy jurysdykcyjne w Konwencji haskiej z 2.07.2019 r. o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych</i> Bartosz Wołodkiewicz	1077
<i>Świadczenie główne w umowie ubezpieczenia a klauzule wyłączające odpowiedzialność ubezpieczyciela jako klauzule abuzywne</i> Ewa Wójtowicz	1087

<i>O potrzebie obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej w sporcie w prawie polskim – rozważania na tle systemu francuskiego</i> Paulina Wyszynska-Ślufińska	1095
<i>Uwagi o konieczności zastrzegania maksymalnej wysokości kary umownej</i> Krzysztof Zagrobelny	1103
<i>Asymetryczna rola „czynnika” świadomości w ocenie czynów dobrych i złych</i> Wojciech Załuski	1113
<i>Actio directa poszkodowanego w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej a termin przedawnienia liczony a tempore scientiae – głos w dyskusji</i> Julita Zawadzka	1121
<i>System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych jako instrument prawny przeciwdziałający zmianom klimatu</i> Elżbieta Zębek	1131
<i>O odpowiedzialności współników w przypadku przekształcenia spółki osobowej w inną spółkę osobową</i> Mateusz Żaba	1141
<i>Wypłata odszkodowań za zajęcie nieruchomości pod drogi publiczne. Dylematy proceduralne</i> Artur Żurawik	1150
<i>Koncepcja bezpiecznego produktu w prawie Unii Europejskiej</i> Agnieszka Żywicka, Marek Wierzbowski	1161

VARIA

<i>Podniesienie stopnia gotowości sił nuklearnych Federacji Rosyjskiej jako groźba użycia siły</i> Radosław Fordoński	1175
<i>Opracowanie wymagań jakościowych oraz prototypu seryjnego obuwia ortopedycznego zgodnego z rozporządzeniem MDR</i> Andrzej Chochół, Robert Gajewski, Katarzyna Piotrowska	1183

SYLWETKA JUBILATKI

Pani Profesor Bogusława Gnela studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie rozpoczęła w 1974 r., a ukończyła w 1978 r. z wynikiem bardzo dobrym. W tym samym roku została zatrudniona w Instytucie Prawa Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji UJ jako samodzielny prawnik i została przyjęta na aplikację sądową w Sądzie Wojewódzkim w Krakowie. Egzamin sędziowski zdała w 1980 r. W październiku 1982 r. została zatrudniona w Katedrze Prawa (późniejsza nazwa – Katedra Prawa Cywilnego i Gospodarczego, a obecna – Katedra Prawa Cywilnego, Gospodarczego i Prywatnego Międzynarodowego, dalej Katedra PCGiPM) w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (dawna nazwa – Akademia Ekonomiczna w Krakowie) jako pracownik naukowo-dydaktyczny (asystent). W 1983 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk prawnych (RW PiA UJ), w 1999 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych (RW PiA UJ), w czerwcu 2001 r. została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego UEK. W 2014 r. uzyskała (na wniosek RW PiA UJ) tytuł naukowy profesora, a następnie została zatrudniona na stanowisku profesora zwyczajnego. Obecnie zajmuje stanowisko profesora na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, jest kierownikiem Katedry PCGiPM, Dyrektorem Instytutu Prawa oraz członkiem Senatu UEK.

Od marca 2000 r. do 31 maja 2001 r. Jubilatka sprawowała funkcję p.o. kierownika Katedry Prawa w związku z urlopem Pani prof. dr hab. Czesławy Żuławskiej, ówczesnego kierownika tej Katedry, a równocześnie sędzią Sądu Najwyższego przechodzącym w stan spoczynku. 1 czerwca 2001 r. została kierownikiem Katedry Prawa i tę funkcję pełni nadal – jako kierownik tej Katedry, ale o zmienionej nazwie, w wyniku wyodrębniania z niej jako „katedry matki” kolejnych katedr. W trakcie kierowania Katedrą do 1 października 2019 r. kilkunastu (16) jej pracowników uzyskało stopnie doktora habilitowanego lub doktora nauk prawnych. Od tej daty jest kierownikiem Katedry PCGiPM, która rozwija się zgodnie z potrzebami kierunku prawo oraz Instytutu Prawa. W szczególności pracownicy tej Katedry, oprócz aktywności naukowej, organizują lub współorganizują cykliczne, międzynarodowe konferencje naukowe dotyczące

praw konsumentów, a także ogólnopolskie konferencje z zakresu prawa ubezpieczeń i prawa prywatnego międzynarodowego oraz podejmują prace organizacyjne na rzecz rozwoju Instytutu Prawa. W kadencjach 2005–2008 oraz 2008–2012 Jubilatka pełniła funkcję prodziekana Wydziału Finansów UEK (kolejna nazwa – Wydział Finansów i Prawa) do spraw dydaktycznych. W czasie pełnienia tej funkcji dokonana została reforma dydaktyczna kierunków Wydziału, uruchomiono interdyscyplinarne, finansowo-prawne specjalności na kierunku finanse i rachunkowość, tj. doradztwo podatkowe oraz prawo pracy i ubezpieczeń społecznych, a także wspomniany kierunek w języku angielskim – *finance and accounting*. Ponieważ dzięki Jej aktywności na tym Wydziale w roku akademickim 2015/2016 uruchomiony został kierunek prawo, w 2017 r. Jubilatka otrzymała list Rektora UEK podkreślający Jej szczególne zasługi dla rozwoju Wydziału Finansów i Prawa UEK (Jubileusz XV-lecia Wydziału FiP, Arłamów, październik 2017 r.). Pani Profesor aktywnie działała nie tylko w komisjach wydziałowych (w tym jako przewodnicząca) lub senackich (przewodnicząca senackiej komisji ds. etyki), lecz także w zespołach dotyczących spraw ogólnych UEK. Między innymi przewodniczyła Zespołowi ds. nowego Statutu UEK (uchwalony w 2019 r.) oraz była senatorką Senatu UEK poprzedniej kadencji i jest członkiem Senatu UEK aktualnej kadencji. Reprezentowała także UEK jako członek Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego (kadencja 2006–2008).

Od 1 października 2019 r. nadal jest Dyrektorem Instytutu Prawa w Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Jubilatka przygotowała koncepcję i strukturę Katedr tego Instytutu.

W 2008 r. Pani Profesor uzyskała wpis na listę adwokatów, aktualnie jest adwokatem niewykonującym zawodu.

Od czerwca 2001 r. do 30 września 2004 r. była profesorem WSPiM w Chrzanowie i kierownikiem Katedry Prawa. Od 1 października 2004 r. do 30 września 2006 r. była zatrudniona w WSiIZ w Rzeszowie na stanowisku profesora, a od 1 października 2006 r. do 30 września 2013 r. w Krakowskiej Akademii im. A.F. Modrzewskiego w Krakowie, również na stanowisku profesora.

Jej pierwsze publikacje naukowe dotyczyły kwestii z zakresu prawa prywatnego międzynarodowego. W 1983 r. przebywała na stypendium w Haskiej Akademii Prawa Międzynarodowego. Rozprawę doktorską pt. *Przysposobienie w prawie prywatnym międzynarodowym* (promotor prof. dr hab. Andrzej Mączyński) obroniła przed Radą Wydziału Prawa i Administracji UJ w październiku 1983 r. Rozprawa została wyróżniona w XXVII Ogólnopolskim Konkursie „Państwa i Prawa” (ogłoszonym w 1984 r.) na najlepsze prace habilitacyjne i doktorskie.

Oprócz prac naukowych z zakresu prawa prywatnego międzynarodowego, jurysdykcji krajowej oraz uznawania zagranicznych orzeczeń, w latach 1988–1993 opublikowała prace z zakresu prawa cywilnego materialnego i gospodarczego w szerokim znaczeniu.

W listopadzie 1998 r. opublikowała rozprawę habilitacyjną pt. *Odpowiedzialność za produkt*, „Zeszyty Naukowe”, seria specjalna, monografie nr 134, Kraków 1998.

Dnia 27 września 1999 r. Rada Wydziału i Administracji UJ nadała Jubilatce stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie nauk prawnych.

Późniejsze publikacje Pani Profesor dotyczą przede wszystkim odpowiedzialności za produkt, bezpieczeństwa produktów i ochrony praw konsumenta. Monografia pt. *Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny* (tzw. *odpowiedzialność za produkt*), Kraków 2000, w marcu 2002 r. otrzymała nagrodę Fundacji Promocji Prawa Europejskiego PAN z siedzibą w Warszawie.

W związku z ubieganiem się o tytuł naukowy profesora opublikowała monografię pt. *Umowa konsumencka w polskim prawie cywilnym i prywatnym międzynarodowym*, Warszawa 2013. Postępowanie o tytuł zostało wszczęte przed Radą Wydziału PiA UJ, a recenzenci – prof. dr hab. Maksymilian Pazdan (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Andrzej Szumański (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Wojciech. J. Katner (Uniwersytet Łódzki) oraz prof. dr hab. Teresa Mróz (Uniwersytet w Białymstoku) – bardzo wysoko ocenili twórczy dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Pani Profesor. W sierpniu 2014 r. Prezydent RP nadał Jej tytuł naukowy profesora nauk prawnych (obecnie w dyscyplinie nauki prawne).

Jubilatka jest autorką ponad 200 publikacji naukowych i dydaktycznych oraz redaktorem naukowym i współautorką wielu prac zbiorowych (np. *Ochrona konsumenta usług finansowych. Wybrane zagadnienia prawne*, red. B. Gnela, Warszawa 2007) oraz podręczników (np. *Podstawy prawa dla ekonomistów*, Warszawa 2018, i *Prawo handlowe dla ekonomistów*, Warszawa 2019). Jest także autorką rozdziału XX [w:] *System Prawa Prywatnego*, t. 20c, *Prawo prywatne międzynarodowe*, red. M. Pazdan, Warszawa 2015, oraz komentarzy do art. 30, 57 i 58 p.p.m. [w:] *Prawo prywatne międzynarodowe. Komentarz*, red. nauk. J. Poczobut, Warszawa 2017, a także komentarzy do art. 449¹–449¹⁰ k.c. [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 3, *Zobowiązania. Część ogólna* (art. 353–534), red. M. Habdas, M. Fras, Warszawa 2018.

Wiele prac poświęciła zagadnieniom handlowych spółek osobowych, pojęciom konsumenta, przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa, karze umownej, umowom konsumenckim i umowom handlowym, odpowiedzialności za produkt, problemowi naprawienia szkody niemajątkowej oraz problematyce kolizyjnoprawnej, np. ochrony konsumenta czy przysposobienia.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANIZATORA TURYSTYKI ZA DOSTAWCÓW USŁUG TURYSTYCZNYCH

Dorota Ambrożuk-Wesołowska

Przepisy o odpowiedzialności organizatora turystyki zawarte w ustawie z 24.11.2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych¹ odnoszą się do niego jako strony umowy o imprezę turystyczną. Sytuacje, w których samodzielnie wykonuje on usługi turystyczne objęte taką umową, należą jednak do rzadkości. W większości przypadków organizator posługuje się przy wykonywaniu umowy dostawcami usług turystycznych, tj. odrębnymi przedsiębiorcami wyspecjalizowanymi w określonym ich rodzaju (przewoźnikami, hotelarzami). Treść umów zawieranych z tymi podmiotami jest z reguły odmienna od umów, jakie zawiera on z podróżnymi. Te ostatnie dotyczą całego pakietu świadczeń turystycznych, co do których z reguły wiadomo, że nie będą wykonywane przez samego organizatora turystyki, ale przy zaangażowaniu różnych dostawców usług. Umowy z takimi dostawcami podlegają innym przepisom, co wynika nie tylko z odmiennego rodzaju umów, lecz także niejednokrotnie z właściwości odmiennego systemu prawnego mającego do nich zastosowanie. Może to powodować rozbieżność pomiędzy zasadami, na których oparta jest odpowiedzialność organizatora turystyki i odpowiedzialność dostawcy danej usługi turystycznej. Rodzi to ryzyko, że organizator turystyki odpowiedzialny za szkodę w stosunku do podróżnego nie będzie mógł skutecznie dochodzić roszczeń wobec dostawcy usługi lub też zakres odpowiedzialności tego ostatniego będzie mniejszy niż zakres odpowiedzialności organizatora. Ryzyko jest wysokie, organizator turystyki odpowiada bowiem wobec podróżnych według zasad surowszych² w stosunku do ogólnych zasad odpowiedzialności kontraktowej, według których odpowiedzialność ponosi większość dostawców usług.

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 511, dalej: u.i.t.

² Na zasadzie ryzyka. Zob. art. 50 ust. 3 u.i.t. Zob. też M. Nesterowicz [w:] *System prawa prywatnego*, t. 7, *Prawo zobowiązań – część szczegółowa*, red. J. Rajski, Warszawa 2018, rozdz. XVII, s. 180–181 oraz 1190.

Powstaje zatem pytanie, czy przyjęta w ustawie o imprezach turystycznych regulacja odpowiedzialności organizatora turystyki wobec podróżnego, w sytuacji gdy faktycznie usługi turystyczne wykonywane są zwykle przez dostawcę, jest właściwa i czy jest zgodna z unormowaniem zawartym w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 z 25.11.2015 r. w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych, zmieniającej rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE oraz uchylającą dyrektywę Rady 90/314/EWG³. Celem opracowania jest próba odpowiedzi na powyższe pytania.

W ustawie o imprezach turystycznych przyjęto zasadę jednolitej odpowiedzialności organizatora za wszystkie usługi składające się na imprezę turystyczną. Zgodnie z art. 48 ust. 1 u.i.t. (art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy 2015/2302) organizator turystyki ponosi odpowiedzialność za wykonanie usług turystycznych objętych umową o udział w imprezie turystycznej bez względu na to, czy usługi te mają być wykonane przez organizatora turystyki, czy przez innych dostawców usług turystycznych.

Do kręgu dostawców zaliczają się także podmioty, z którymi organizatora nie łączy bezpośrednio żaden stosunek prawny. Chodzi o podwykonawców i pomocników dostawców usług turystycznych⁴. Zakresem wyżej wymienionego przepisu objęci są też monopoliści, z usług których organizator zmuszony jest skorzystać. Niekiedy jednak może to być problematyczne⁵.

Co do zasady, organizator za osoby, którymi posługuje się przy wykonywaniu swojego zobowiązania, odpowiada tak jak za swoje czynności na podstawie art. 474 Kodeksu cywilnego⁶. Uznanie określonego podmiotu za dostawcę usług turystycznych (podwykonawcę organizatora) powoduje, że organizator nie może uwolnić się od odpowiedzialności poprzez powołanie się na jedną z okoliczności zwalniających, wymienionych

³ Dz.Urz. UE L 326, s. 1, dalej: dyrektywa 2015/2302.

⁴ Por. P. Piskozub, *Odpowiedzialność przedsiębiorcy turystycznego za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych*, Lublin 2017, s. 119–120.

⁵ Por. wyrok SN z 25.02.1986 r., III CZP 2/86, OSNCP 1987/1, poz. 10, z częściowo krytycznymi głosami M. Nesterowicza, NP 1988/9, s. 108, oraz K. Wesołowskiego, OSPiKA 1988/2, poz. 28. Zob. także P. Piskozub, *Odpowiedzialność...*, s. 120–121.

⁶ Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.), dalej: k.c.

Wydanie publikacji zostało dofinansowane przez
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Recenzenci

Dr hab. Edyta Rutkowska-Tomaszewska, prof. UW

Dr hab. Marian Małecki, prof. UJ

Wydawca

Joanna Dzwonnik

Redaktor prowadzący

Paulina Ambroży

Opracowanie redakcyjne

JustLuk

Projekt graficzny okładki

Wojtek Janikowski

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8286-662-9

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

Księgarnia internetowa www.profinfo.pl

